

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

IX.517.190.2015.JP

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich pozostaje kwestia wykonania wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie Grabowski przeciwko Polsce, dotyczącej przedłużania pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził wówczas naruszenie art. 5 ust. 1 oraz art. 5 ust. 4 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wskazał przy tym na konieczność podjęcia przez władze krajowe odpowiednich działań, także legislacyjnych, aby zagwarantować pełną ochronę praw nieletnich w postępowaniu przed sądem.

Należy podkreślić, że dotychczasowe działania Ministerstwa Sprawiedliwości przyczyniły się do ujednoczenia praktyki sądów rodzinnych dotyczącej przedłużania pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich, zgodnie z wytycznymi zawartymi w wyroku Trybunału. Przede wszystkim, przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2316) wprowadziły obowiązek wydawania przez sąd rodzinny postanowienia o przedłużeniu pobytu w schronisku dla nieletnich, również po skierowaniu sprawy na rozprawę. Ponadto, upowszechniono treść tego wyroku wśród sędziów, a także podjęto działania nadzorcze, polegające na badaniu praktyki sądów rodzinnych dotyczącej stosowania unormowania wynikającego z art. 27 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach

nieletnich (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 969) i podejmowaniu działań naprawczych w przypadku stwierdzenia uchybień.

Jednakże, aby w pełni dostosować unormowania dotyczące przedłużania pobytu w schronisku dla nieletnich do wytycznych zawartych we wspomnianym wyroku Trybunału, a tym samym zakończyć proces jego implementacji, potrzebne są dalsze działania legislacyjne, na poziomie ustawowym.

Procedowany w Sejmie VIII kadencji senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (druk sejmowy nr 2521) uzyskał pozytywną ocenę Rządu. Rada Ministrów rekomendowała projekt do dalszych prac legislacyjnych, jednak w związku z zakończeniem kadencji parlamentu, został on objęty zasadą dyskontynuacji prac legislacyjnych.

Z kolei opracowany w Ministerstwie Sprawiedliwości projekt z dnia 8 marca 2019 r. nowej ustawy o nieletnich (UD 480), całościowo uregulował materię dotyczącą spraw nieletnich. W uzasadnieniu projektu wskazano, że przyjęte w nim rozwiązania odnoszące się do środków tymczasowych o charakterze izolacyjnym, w pełni uwzględniają postulaty Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zawarte w wyroku w sprawie Grabowski przeciwko Polsce i tym samym dostosowują prawo krajowe do standardu konwencyjnego. Z informacji dostępnych na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji wynika, że w 2019 r. projekt ustawy był na etapie opiniowania i nie został wniesiony do Sejmu RP poprzedniej kadencji.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o poinformowanie o aktualnym stanie prac nad projektem ustawy o nieletnich i przewidywanym terminie wniesienia tego projektu do Sejmu RP.